

Jaarverslag 2019

van de rekenkamercommissie Ridderkerk

De commissieleden:

De heer J.J. Démoed (voorzitter)

De heer W. de Lange

De heer P.J.M. van der Valk

Maart 2020

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Hoofdstuk 1. De uitvoering van de participatiewet in de gemeente Ridderkerk	4
1.1 Onderzoek.....	4
1.2 Resultaat	5
Hoofdstuk 2. Informatiebeveiliging in de gemeente Ridderkerk 2019.....	7
2.1 Onderzoek.....	8
2.2 Stand van zaken	9
Hoofdstuk 3 De rekenkamercommissie.....	10
3.1 Overleg met de fractievoorzitters en de griffier	10
3.2 Auditcommissie.....	11
3.3 Onderzoeksonderwerpen.....	12
3.4 Cursus rekenkamercommissie.....	13
3.5 De rekenkamercommissie en de NVRR.....	15
Hoofdstuk 4 Wat heeft het gekost?.....	16

Inleiding

Jaarlijks brengt de rekenkamercommissie vóór 1 april verslag uit aan de raad over het voorgaande jaar. In dit verslag rapporteert de commissie over haar werkzaamheden, de stand van zaken onderzoeken en de besteding van het budget.

In 2019 bestond de Rekenkamercommissie uit de volgende personen:

- De heer J.J. Démoed – voorzitter- benoemd op 10 december 2015;
- De heer W. de Lange – lid- benoemd op 10 december 2015;
- De heer P.J.M. van der Valk – lid- benoemd op 10 december 2015.

De rekenkamercommissie wordt ondersteund door een secretaris, mevrouw C. Garama.

De rekenkamercommissie heeft in 2019 het onderzoek naar de uitvoering van de participatiewet afgerond (hoofdstuk 1) en is gestart met het onderzoek Informatiebeveiliging in de gemeente Ridderkerk 2019 (hoofdstuk 2).

Op 3 juli 2019 heeft de rekenkamercommissie een gesprek gevoerd met de griffier en fractievoorzitters van de gemeenteraad en in december heeft een cursusdag over het eigen functioneren en de (onderzoeks)agenda geresulteerd in een nieuw onderzoeksonderwerp: de controlerende rol van de raad, dit is beschreven in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 wordt verantwoording afgelegd over de gedane uitgaven in 2019.

Hoofdstuk 1. De uitvoering van de participatiewet in de gemeente Ridderkerk

De Rekenkamercommissie Ridderkerk heeft in 2019 het tweede onderzoek naar de decentralisatie, de Participatiewet, afgerond. Het onderzoek naar de Participatiewet was al eerder als thema aangedragen in het jaarlijks overleg met fractievoorzitters over het onderzoeksprogramma van de Rekenkamercommissie en een belangrijk onderwerp gezien de grote impact van de nieuwe taken.

1.1 Onderzoek

Het onderzoek moest de vraag beantwoorden of de gemeente in de jaren van de onderzoeksperiode (1 januari 2016 tot en met 30 juni 2018) effectief gebruik heeft gemaakt van de middelen en effectief uitvoering heeft gegeven aan de taken vanuit de Participatiewet en vooral het beleidsdoel meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te betrekken bij het arbeidsproces.

De centrale vraag voor dit onderzoek was:

“Hoe heeft de gemeente Ridderkerk vorm gegeven aan de wettelijke taak om mensen - naar vermogen - toe te leiden naar werk, welke prestaties levert de gemeente, welke kosten zijn daarmee gemoeid en welke resultaten zijn behaald?”

1.2 Resultaat

Het rapport "De participatiewet in Ridderkerk" is op 19 juli 2019 aan de raad aangeboden en behandeld in de raadsvergadering van 19 september 2019. Het geadviseerd besluit in het raadsvoorstel was:

1. Kennis te nemen van het rapport van de rekenkamercommissie "De Participatiewet in Ridderkerk"
2. Het 'Beleidskader Participatiewet: Samenwerken aan werk' uit 2014 te actualiseren binnen het op te stellen Integraal beleidskader Sociaal Domein en het college te verzoeken daartoe de raad een startnotitie voor te leggen.
3. Het college te verzoeken in de startnotitie aan te geven dat in het beleidskader:
 - a. duidelijke en gedefinieerde begripsbepalingen worden gebruikt;
 - b. per doelgroep wordt aangegeven wat bedoeld wordt en waar de prioriteiten liggen;
 - c. concrete doelstellingen worden opgenomen, gekoppeld aan prestatie-indicatoren;
 - d. wordt aangegeven hoe gezorgd wordt voor meer samenhang met het economisch beleid.
4. Ten aanzien van aanbeveling 4 het college te verzoeken deze over te nemen, de interne sturing en informatievoorziening te blijven versterken en de raad over de voortgang daarvan met een raadsinformatiebrief te informeren een halfjaar na de inwerkingtreding van het nieuwe Integraal beleidskader Sociaal Domein.
5. Ten aanzien van de aanbevelingen 5 en 6 de organisatieontwikkeling binnen het Sociaal Domein te blijven volgen en zo nodig het college daarop aan te spreken.

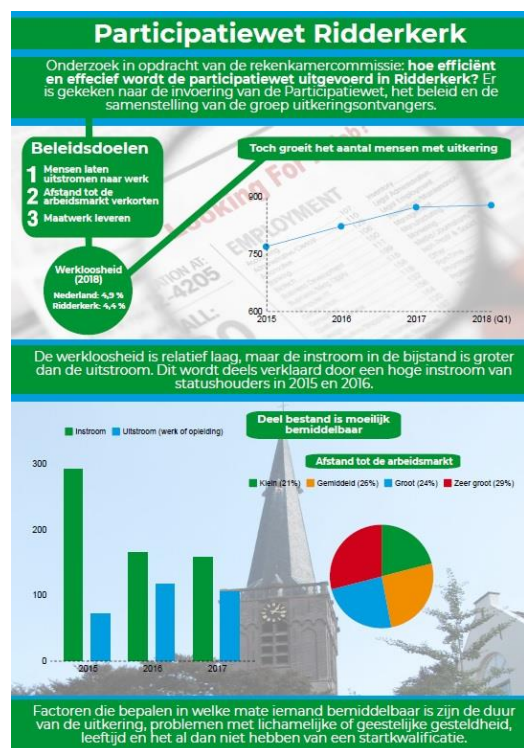

Een amendement van SGP, Christen Unie en PvdA is aangenomen met 29 stemmen voor en nul tegen:

U wordt voorgesteld in het raadsbesluit aan beslispunt 3 toe te voegen:

e. inzicht wordt gegeven in de methoden en of middelen die concreet (kunnen) bijdragen aan het aantal klanten dat terugkeert op de arbeidsmarkt of op een andere wijze participeert in de samenleving. Hierbij kan ook gekeken worden naar ‘best practices’ bij andere gemeenten om vooral niet zelf “het wiel opnieuw uit te gaan vinden”.

Het raadsbesluit is conform aangepast. Bij de presentatie heeft de rekenkamercommissie gebruik gemaakt van een infographic

Hoofdstuk 2. Informatiebeveiliging in de gemeente Ridderkerk 2019

De huidige maatschappij is in bijzonder rap tempo aan het “digitaliseren”. Die digitalisering raakt uiteraard ook de gemeenten in Nederland die immers op forse schaal aan gegevensverwerking doen en daarbij niet zelden gevoelige persoonsgegevens verzamelen, beheren en verwerken. Die verwerking vindt vervolgens in steeds complexere structuren van (keten-)samenwerking en uitbesteding plaats.

De keerzijde van deze digitalisering is de meegroeierende cybercriminaliteit. De veiligheidsmonitor 2017 rapporteert 20 cybercrimedelicten per 100 inwoners en 11% van de Nederlandse bevolking die slachtoffer is geworden van Cybercrime. In de wapenwetloop die is ontstaan tussen cybercriminelen en de maatschappij zijn de laatste jaren grote stappen gezet op het gebied van technologie, organisatie en wetgeving. Met name de introductie van de AVG in 2018 dwingt organisaties hun informatiebeveiliging zeer serieus te nemen.

Het maatschappelijk belang van een gemeentelijke informatievoorziening die voldoende veilig en betrouwbaar is volgt hier vanzelfsprekend uit. Gezien de uitdagingen waar gemeenten mee geconfronteerd worden ligt het voor de hand om daar de vinger aan de pols te houden. Voldoende redenen voor de rekenkamercommissie van Ridderkerk om de stand van zaken van de informatiebeveiliging van de gemeentelijke organisatie te laten onderzoeken.

2.1 Onderzoek

Het onderzoek moet de vraag beantwoorden of de gemeentelijke informatievoorziening voldoende veilig en betrouwbaar is. De centrale vraag van dit onderzoek is dan ook:

Voldoet de informatiebeveiliging van de gemeente Ridderkerk aan alle wettelijke en gangbare eisen?

De rekenkamercommissie heeft in april 2019 vier onderzoeksbureaus uitgenodigd hun offerte toe te lichten. Naar aanleiding van de offerte en de toelichting daarop heeft de rekenkamercommissie de opdracht gegund aan Necker van Naem.

Informatiebeveiliging kent, zoals alle beleidsvelden, een cyclus van beleidsontwikkeling, implementatie, evaluatie en bijsturen. De rekenkamercommissie wil in dit onderzoek deze volledige cyclus onder de loep nemen. In het geval van informatiebeveiliging lopen de implementatieaspecten van gedetailleerd technische tot organisatorisch lastige maatregelen. Voor een aantal maatregelen wil de rekenkamer deze, in samenhang met het voorliggend beleid, op aantoonbaar niveau onderzocht hebben.

2.2 Stand van zaken

Mede door de bijzondere systematiek van het onderzoek, van beleid via organisatie tot concrete maatregelen en met gebruik van demo's, heeft het aanleveren van de informatie veel tijd gekost. In november 2019 zijn interviews en demo's uitgevoerd. De lid-rapporteur van de rekenkamercommissie is naar het ministerie van VWS geweest. Dit ministerie heeft de informatiebeveiliging heel goed georganiseerd en dat beleids- en maatregelenkader is beschikbaar voor derden.

De rekenkamercommissie verwacht het onderzoek in maart 2020 af te ronden en vervolgens het traject van ambtelijk en bestuurlijk wederhoor te starten.

Hoofdstuk 3 De rekenkamercommissie

3.1 Overleg met de fractievoorzitters en de griffier

Op woensdag 3 juli vond het gesprek van de rekenkamercommissie met de fractievoorzitters en griffier plaats.

In de uitnodiging stond het volgende:

“Op dit moment ligt het rapport “Participatiewet in Ridderkerk” voor bestuurlijk wederhoor bij het college. Het rapport zal half juli gepubliceerd worden, de gemeenteraad kan het vervolgens in september bespreken. De derde decentralisatie die de rekenkamercommissie zal onderzoeken is jeugdhulp. De start van dit onderzoek staat vooralsnog gepland voor eind dit jaar.

Dit najaar zal het offertetraject starten voor een onderzoek naar inkoop en aanbesteding, met daarbij aandacht voor duurzaamheid. Tenslotte was er vorig jaar de vraag naar (de kwaliteit van) het contact tussen gemeenteraad en burgers/bedrijfsleven. De rekenkamercommissie overweegt dit als mogelijk onderzoekonderwerp voor volgend jaar.”

In het gesprek heeft de rekenkamercommissie aangegeven dat het college voornemens was nieuw inkoopbeleid vast te stellen, met aandacht voor duurzaamheid. De verwachting was dat dit zou gebeuren vóór de zomervakantie, maar er waren signalen dat het na de zomervakantie zou zijn. Daarnaast was in de raadsvergadering van 21 februari 2019 een aangepaste Verordening jeugdhulp Ridderkerk vastgesteld en had de portefeuillehouder aangegeven dat er werd gewerkt aan een geactualiseerd meerjarenbeleidskader Jeugdhulp 2019 – 2022. Genoemde planning was eind 2019.

Het is weinig effectief als onderzoek plaatsvindt als er net een evaluatie heeft plaatsgevonden en/of een nieuw beleidskader wordt vastgesteld. Het starten van deze onderzoeken door de rekenkamercommissie was daarom op dat moment niet opportuun.

3.2 Auditcommissie

In een brief d.d. 9 september 2019 heeft de rekenkamercommissie aan de griffier laten weten dat op 17 juli een aantal onderzoeksonderwerpen aan de organisatie is voorgelegd om de mogelijkheden en planning af te stemmen. Mede naar aanleiding van de gesprekken met de fractievoorzitters en de organisatie heeft de commissie gekozen voor een aantal mogelijke onderzoeksonderwerpen voor het volgende jaar. Na afstemming met (de agenda van) het college is besloten tot de volgende onderwerpen voor 2020:

- 1) Bereikbaarheid/verkeercirculatie in combinatie met lucht en geluid (fijnstof).
- 2) Onderzoek doorwerking rekenkamerrapporten, met de focus op S & W, nu Facet.

Volgens de Verordening op de rekenkamercommissie Ridderkerk 2015 vindt jaarlijks in september in de auditcommissie afstemming plaats met de gemeente Ridderkerk en de BAR-organisatie over voorgenomen onderzoeken. Met deze brief heeft de rekenkamercommissie gemeld welke onderwerpen in het volgende jaar door de rekenkamercommissie onderzocht kunnen gaan worden. Afstemming met de gemeente Ridderkerk en de BAR-organisatie had reeds plaatsgevonden. De aanwezigheid van de voorzitter van de rekenkamercommissie bij de auditcommissie werd niet nodig gevonden.

3.3 Onderzoeksonderwerpen

In het Jaarplan 2019 had de rekenkamercommissie een voorlopige keuze opgenomen:

- 1) Informatiebeveiliging, met de AVG als duidelijk onderdeel;
- 2) Inkoop en aanbesteding, in combinatie met duurzaamheid;
- 3) Bereikbaarheid/verkeercirculatie in combinatie met lucht en geluid (fijnstof).

Het onderzoek naar informatiebeveiliging is inderdaad in 2019 gestart. Zoals in 3.1 aangegeven is het onderwerp 'inkoop en aanbesteding' vervallen. Voor een onderzoek bereikbaarheid/verkeercirculatie was zowel bij de fractievoorzitters als de rekenkamercommissie belangstelling. Gezien de planning van het college in het najaar van 2019 (Ontwikkelperspectief Centrum, Mobiliteitsplan, inclusief HOV-variantenstudie, en Actieplan geluid) heeft de commissie besloten dit onderwerp vooralsnog niet te onderzoeken.

Het onderwerp Sport en welzijn, tegenwoordig Facet, is ook genoemd door fractievoorzitters en leden van de rekenkamercommissie. Aangezien dit al eerder onderzocht is zou het nu als doorwerkingsonderzoek van rekenkamerrapporten kunnen worden uitgevoerd. Voor variatie van onderwerpen wordt er eerst gekeken naar een onderwerp buiten het sociaal domein.

De rekenkamercommissie werkt met een groslijst met mogelijke onderzoeksonderwerpen. Na het gesprek met de fractievoorzitters en de evaluatiebijeenkomst zijn daar weer een aantal onderwerpen aan toegevoegd.

De groslijst was eind 2019 als volgt (in willekeurige volgorde):

- Externe inhuur
- Verbonden partijen
- Vergadermodel
- Contact van de gemeenteraad met burgers/bedrijfsleven
- Lucht en geluid/ fijnstof
- Wonen
- Omgevingswet

3.4 Cursus rekenkamercommissie

Op vrijdag 6 december 2019 heeft de rekenkamercommissie een hele dag cursus gevolgd, met de volgende agenda:

- Inzicht in huidig functioneren: resultaten, effecten en draagvlak
- Interessante onderzoeksonderwerpen
- Beter zicht op profiel RKC
- Elkaar nog iets beter kennen
- Afspraken voor het komend jaar

Voorafgaand aan deze dag hebben 13 raadsleden een enquête ingevuld over de rekenkamercommissie (rkc). De resultaten daarvan waren als volgt:

- De rapporten worden goed gelezen;
- Ongeveer de helft van de respondenten is bekend met de doorwerking van de rapporten en de tevredenheid erover is vrij neutraal;
- De meeste respondenten vinden dat de rapporten hen in staat stelt hun werk als raadslid beter te doen;
- Op één na zijn de respondenten tevreden of neutraal over:
 - de manier waarop zij betrokken worden bij de onderwerpkeuze
 - de manier waarop zij betrokken worden bij de uitvoering van onderzoeken door de rkc
 - de wijze waarop de behandeling van de onderzoeksresultaten van de rkc plaatsvindt
 - de vorm van de rapportage van de rkc;
- De respondenten weten (goed) wat de functie van de rkc is
- Willen bijna allemaal als raadslid persoonlijk betrokken worden bij de onderwerpselectie.

De verwachtingen van de leden van de rkc waren vaak anders dan de resultaten van de enquête. Aangezien de rkc de gemeenteraad ondersteunt in zijn controlerende taak vindt de rkc het belangrijk dat verwachtingen en wensen op elkaar afgestemd worden. Als vervolg op het onderzoek naar de kaderstellende rol heeft de rkc daarom, mede naar aanleiding van deze cursus, besloten de controlerende rol van de raad te onderzoeken.

3.5 De rekenkamercommissie en de NVRR

De Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies NVRR streeft er naar dé autoriteit te zijn op het gebied van publieke verantwoording in Nederland en wil toegevoegde waarde leveren aan rekenkamers en rekenkamercommissies en iedereen die betrokken is bij het werk van deze instanties. De rekenkamercommissie Ridderkerk is lid van de NVRR.

Hoofdstuk 4 Wat heeft het gekost?

De gemeenteraad heeft bij de vaststelling van de programmabegroting 2019 voor de rekenkamercommissie een budget van € 64.100,- vastgesteld. Volgens de Verordening op de rekenkamercommissie Ridderkerk 2015, artikel 17 is de rekenkamercommissie bevoegd binnen dit budget uitgaven te doen ten behoeve van de uitvoering van haar taken en is voor de besteding ervan uitsluitend verantwoording verschuldigd aan de raad en zijn griffier, de griffier is budgethouder.

Alle uitgaven van de rekenkamercommissie komen ten laste van dit budget:

- de vergoedingen aan de leden;
- de vergoedingen aan de secretaris;
- externe deskundigen die de rekenkamercommissie heeft ingeschakeld (onderzoek);
- drukwerk;
- de door de commissie gewenste lidmaatschappen, zoals die van de NVRR;
- de door de commissie gewenste cursussen, congressen, seminars e.d., ook voor wat betreft verblijfskosten.

Ten laste van het budget zijn de volgende uitgaven in 2019 gedaan (in €):

	Begroot	Werkelijk	Restant
Vergoedingen aan externe leden (presentiegelden, reiskosten)	14.500	6.987	7.513
Uitbesteed werk (o.a. secretariaat)	10.500	10.960	-460
Advieskosten (onderzoek) *	37.700	21.330	16.370
Overige uitgaven (abonnementen)+ onvoorzien	1.400	3.674	-2.274
Totaal 2019 *	64.100	42.951	21.149

**na begrotingswijziging (overhevelen rekeningoverschot 2018)*

Het overschot in 2019 bestaat voornamelijk uit een restant op de advieskosten en op de vergoedingen aan externe leden. Het budget voor die vergoedingen is gebaseerd op 12 vergaderingen per jaar. Als bijeenkomen niet strikt noodzakelijk is handelt de rekenkamercommissie de zaken per mail af en bespaart daarmee op het budget. Het bedrag voor overige uitgaven bestaat uit het lidmaatschap van de NVR (€ 370), een cursusdag voor de rekenkamercommissie, onder leiding van een externe cursusleider (€ 3.220) en parkeerkaarten voor leden van de rekenkamercommissie en onderzoekers (€ 84).

Bij de vaststelling van de begroting 2013 heeft de gemeenteraad bepaald dat de rekenkamercommissie overschotten op het budget tot een bedrag van € 10.000,- mag overhevelen naar een volgend begrotingsjaar. Een bedrag van € 10.000,- wordt overgeheveld naar de begroting 2020.